

Verslag bestuursvergadering RAZU (concept)

Datum	14 augustus 2023
Aanwezig	J.A. van der Pas, voorzitter en bestuurslid gemeente Rhenen G.P. Isabella, vicevoorzitter en bestuurslid gemeente Houten R. van Bennekom, bestuurslid gemeente Bunnik J. Kuiper, bestuurslid gemeente Wijk bij Duurstede G. Boonzaaijer, bestuurslid gemeente Utrechtse Heuvelrug Mw. I.E.C.M. Broos, provinciaal archiefinspecteur en adviseur Mw. H.A. Hokke, secretaris en directeur-archivaris W.A. Bakker, informatiemanager/informatieadviseur Mw. F.C. Mink-Gijzen, archiefinspecteur en adjunct-archivaris (verslag)
Afwezig	S. Fröhlich, bestuurslid gemeente Vijfheerenlanden, met kennisgeving
Gasten	J.W. Botter (PROOF adviseurs), tot punt 4, Mw. de Ronde en Mw. Werkhoven (beide van RAZU) bij agendapunt 6

1. Opening, mededelingen en ingekomen stukken

Vanwege afwezigheid van dhr. Fröhlich zal dhr. van der Pas zal namens de gemeente Vijfheerenlanden enige input tijdens de vergadering geven. Door een andere portefeuillevindeling binnen de gemeente Vijfheerenlanden zal wethouder Shalandra Hitipeuw de portefeuille in het RAZU bestuur van dhr. Fröhlich overnemen. Zij kon vandaag nog niet aanwezig zijn.

De mededelingen vanuit het RAZU en het overzicht van ingekomen stukken zijn voor de vergadering schriftelijk verspreid. De mededeling over het besluit van het bestuur van de Vriendenstichting wordt met enige verbazing ontvangen. Het bestuur wil dit besluit bespreken bij agendapunt 4, de bespreking van het nieuwe beleidsplan.

2. Concept verslag bestuursvergadering 5 april 2023

Mw. Broos geeft aan dat ze bij de aanwezigen en de afwezigen staat. Zij was afwezig. Mw. Mink zal dit corrigeren in het definitieve verslag.

Naar aanleiding van punt 4 in het verslag (Kadernota 2024) gaat dhr. Van der Pas in op de vraag of er inmiddels afspraken zijn tussen de gemeenten over een gezamenlijke opdracht aan de GR-en over de te hanteren index. Dat is nog niet het geval. Mw. Hokke heeft in september een overleg met de financieel specialisten over de volgende P&C cyclus. Om tijdig een ontwerp Kadernota voor 2025 vast te kunnen stellen is het nodig dan op 1 oktober de te hanteren index en de hoogte daarvan vastgesteld moet zijn. Het bestuur geeft aan dat mw. Hokke dit in september met de financieel specialisten van de gemeente nader af kan stemmen.

3. Herziening regeling RAZU

Dhr. Botter geeft een korte toelichting op het ambtelijk advies. Dit advies is voorbereid door een ambtelijke werkgroep waarin alle gemeenten en het RAZU vertegenwoordigd waren. Het advies is geformuleerd per wijziging van de Wgr. Het advies is de opmaat voor een goede discussie in het bestuur over de wijziging van de regeling. Over twee adviezen leven binnen het bestuur andere gedachten. Dhr. Van Bennekom vraagt zich af waarom in het advies niet is opgenomen dat een beleidsplan van het RAZU ook voor zienswijzen naar de raden gaat. Dhr. Botter geeft aan dat de ambtelijke werkgroep hier ook uitgebreid over gediscussieerd heeft. Er zijn een paar redenen voor. De eerste is dat de raden bij de kadernota, begroting, begrotingswijziging en jaarstukken een zienswijze kunnen uitbrengen en daarmee kunnen sturen op taakuitvoering en beschikbare middelen. Dat is

veel uitgebreider dan de verplichting in de wet, de Wgr verplicht alleen een zienswijze bij begrotingen. Ten tweede wil het RAZU niet de verplichting tot het opstellen van een beleidsplan in de regeling opnemen. En ten derde staat in het voorstel voor de nieuwe regeling dat het bestuur altijd kan besluiten om een besluit naar de raden te sturen voor een zienswijze. Het bestuur neemt het advies van de ambtelijke werkgroep op dit punt over. Het andere advies waar binnen het bestuur andere gedachten over zijn betreft de evaluatie van de regeling. Het ambtelijk advies is, indien nodig en indien het bestuur dit wenst, één evaluatie per zes jaar. Dhr. Kuiper geeft aan dat de evaluatiebepaling naar zijn idee bedoeld is om te praten over het voortbestaan van de GR, nu lijkt het dat er ook een opening geboden wordt om alles wat je maar wilt te evalueren. Dat laatste kan volgens hem altijd. Met dit advies lijkt de evaluatie op die wijze verbreed te worden, dat heeft niet zijn voorkeur. Na enige discussie stelt dhr. Kuiper een aangepast artikel voor met de strekking 'er wordt niet geëvalueerd, tenzij het bestuur besluit dat er geëvalueerd moet worden. De overige bestuursleden stemmen hiermee in. Dhr. Botter vult aan dat de uitbreiding van het enquêterecht en de mogelijkheden van een rekenkameronderzoek extra hulpmiddelen zijn om de werking van de GR te analyseren. De overige adviezen van de ambtelijke werkgroepen worden door het bestuur overgenomen. Het bestuur spreekt daarbij zijn waardering uit voor de inzet van de ambtelijke werkgroep en de goede voorzet voor de discussie.

Op een vraag van dhr. Van der Pas over de planning van het vervolg geeft mw. Hokke aan dat het ontwerp voor de nieuwe regeling in de bestuursvergadering van december [*verplaatst naar 29 november*] geagendeerd wordt. Dhr. Isabella vraagt of dit wat vervroegd kan worden en geeft aan dat een schriftelijke besluitvorming wat hem betreft ook akkoord is. De overige bestuursleden sluiten zich hierbij aan en vragen mw. Hokke te kijken of het lukt om (zoveel) eerder (als mogelijk) de ontwerp regeling via een schriftelijke ronde (per mail) vast te laten stellen. Mw. Hokke en dhr. Botter gaan hun best doen.

4. ontwerp-Beleidsplan 2024-2027 (versie 14 augustus 2023)

Dhr. Van der Pas geeft aan dat er eerder gesproken is over een nieuwe beleidsplan. In die discussie is vooral gesproken over het takenpakket de komende jaren, specifiek als het gaat om de activiteiten gericht op een breed publiek. Uit die discussie zijn een aantal randvoorwaarden voor de nieuwe beleidsperiode naar voren gekomen met de opdracht aan de directeur om die te verwerken in een nieuwe versie van het beleidsplan. Mw. Hokke geeft een korte toelichting op de wijzigingen, dit zijn er op hoofdlijn drie. Allereerst is de centrale opdracht voor de periode 2024-2027 is aangepast van 'het onzichtbare zichtbaar maken' naar 'archieven open, openbaar en (her)bruikbaar maken en het gebruik maximaal faciliteren en stimuleren'. Daarmee is de eerder gewenste formatie-uitbreiding voor publieksbereik op dit moment niet nodig. Verder is de structuur van het beleidsplan gewijzigd. In de vorige versie stonden dienstverlening en publieksbereik op de voorgrond. Dat is in het huidige beleidsplan het toezicht en het beheer van de overgebrachte archieven. En tenslotte is er herschreven, dat is vooral zichtbaar in de stevig ingekorte paragraaf over de taak publieksbereik. Deze is in ambitie en accenten aangepast aan de beschikbare formatie en middelen.

In de discussie over het beleidsplan komen verschillende vragen naar voren. Dhr. Boonzaaijer heeft als vraag bij de paragraaf toezicht of het realistisch is dat de gemeenten in de komende beleidsperiode van hun hybride archieven af raken. Mw. Hokke geeft aan dat het voor de gemeenten een ambitieus doel is en dat ze hoopt dat de gemeenten daar, door deze formulering in het RAZU beleidsplan en met advisering vanuit het RAZU, daar naar toe werken. De gedachte hierachter is dat de gemeenten beter kunnen focussen op het digitaal informatiebeheer als zij niet ook nog aandacht moeten besteden aan de hybride of papieren archieven. De tweede vraag van dhr. Boonzaaijer betreft de verwachte versnelde groei van de collectie: kan dit ook tegen de gelijkblijvende kosten. Mw. Hokke geeft aan dat de versnelde groei samenhangt met het vaststellen van een nieuwe archiefwet. Die geeft een verkorting van de overbrengingstermijn van 20 naar 10 jaar, waardoor de collectie van het RAZU sneller zal groeien. Er komt dus niet meer archief van de gemeenten naar het RAZU. Bij de berekening van de depotcapaciteit is rekening gehouden met het materiaal dat komt, bij het vaststellen van de nieuwe verdeelsleutel zouden we hier wel rekening mee moeten houden. De derde vraag van dhr. Boonzaaijer betreft de vrijwilligers, worden deze voor primaire taken ingezet? Mw. Hokke antwoordt kort en krachtig met 'nee': vrijwilligers doen alleen additioneel werk.

Dhr. Van Bennekom is blij dat er een beleidsplan ligt, er is in lijn met de wens van het bestuur duidelijk een pas op de plaats gemaakt. Het maakt het RAZU minder 'naar buiten tredend' dan in de vorige versie, dat is in lijn met de opdracht die in december is gegeven. Hij vraagt wel of het e-depot voldoende aandacht krijgt, het bevat geen stappen die de komende jaren rondom het e-depot gezet worden. Dhr. Isabella sluit zich aan bij deze opmerking, de inrichting van het e-depot is een forse investering en dat lijkt binnen dit beleidsplan wat ondergesneeuwd te raken. Mw. Hokke geeft aan dat het plan is dat er eind 2024 een werkende e-depotvoorziening is. In de paragraaf Beheer staat als eerste accent dat het RAZU de leiding en verantwoordelijkheid neemt voor de inrichting van het e-depot. In 2023 en 2024 wordt dit ontwikkeld. In 2025 wordt het dan in gebruik genomen, waardoor de reguliere opname en beheer van digitaal archief kan starten. Het is nu nog te complex om uit te denken of en welke vervolgstappen dan gezet moeten worden. Een belangrijke eerste stap is dan het certificeren van het e-depot en het verkrijgen van de CoreTrustSeal. Dit staat in de paragraaf Bedrijfsvoering in het ontwerp-Beleidsplan. Dit is de internationale kwaliteitsnorm voor e-depots. Mw. Hokke zal in het beleidsplan toevoegen dat vanuit deze certificering een plan voor eventuele verbetering en doorontwikkeling wordt opgesteld.

Mw. Broos vraagt nog aandacht voor de keuze die in december is gemaakt waardoor, uit financiële overwegingen, de ambitie op het vergroten van het publieksbereik is teruggedroefd naar het bestaande niveau. Dit publieksbereik is geen formeel wettelijke taak, maar is wel in lijn met de wet. Hoe wordt geborgd dat er opnieuw over deze ambitie gesproken kan worden? Dit wordt door het bestuur als een terechte vraag gezien. Dhr. Van de Pas geeft aan dat dit in ieder geval aan de orde komt bij de evaluatie over 4 jaar, maar het zou ook halverwege de beleidsperiode aan de orde kunnen komen. Dat laatste voorstel wordt ondersteund door de overige bestuursleden.

Dhr. Van der Pas geeft de vragen weer van dhr. Fröhlich, die schriftelijk akkoord heeft gegeven op het beleidsplan. Dhr. Fröhlich vraagt of het werven van extra gelden voor digitaliseringsprojecten nader geconcretiseerd kan worden. Mw. Hokke antwoordt dat het digitaliseren ook geen wettelijke taak is, maar ook een activiteit is in lijn met de wet. Op dit moment hebben we wel een idee welke archieven in aanmerking komen voor digitaliseren, maar definitieve keuzes moeten nog gemaakt worden. Daarom is er ook nog geen idee of dit uit het bestaande budget kan of dat er extra middelen gezocht moeten worden. Mw. Hokke zal de tekst in het beleidsplan hierover iets aanvullen. Dhr. Fröhlich vraagt verder om meer inzicht in de beschikbare depotcapaciteit. Mw. Hokke geeft aan dat na de depotverhuizing in november/december beter inzicht in de beschikbare capaciteit bestaat. Ze zal daarover in 2024 een rapportage opstellen voor het bestuur.

Het bestuur besluit het ontwerp-Beleidsplan 2024-2027 vast te stellen en naar de raden te sturen met de uitnodiging om indien gewenst een zienswijze te formuleren. De eventuele zienswijzen worden besproken in de vergadering van 1 december.

Aansluitend bespreekt het bestuur het besluit van de bestuursleden van de Vriendenstichting om terug te treden. Dhr. Van der Pas kijkt kort terug naar het verleden. De Vriendenstichting had aanvankelijk een duidelijk en vastomlijnd doel, het werven van gelden na de watersnoodramp. Maar met het vorige bestuur waren ook discussies over de rol en bijdrage van de vriendenstichting. Mw. Hokke geeft aan dat zij de afgelopen 2 jaar een paar keer met de bestuursleden heeft gesproken is over de rol van de Vriendenstichting. Het besluit om terug te treden heeft haar ook verrast. Het bestuur van de vriendenstichting heeft gevraagd om een keuze tussen opheffen of doorstarten met een nieuw bestuur. Na enige discussie vraagt het bestuur om een notitie over de toekomstige rol van de Vriendenstichting. Mw. Hokke zal dit punt agenderen tijdens de volgende vergadering.

5. Eerste begrotingswijziging 2023 en begroting 2024 met meerjarenraming 2025-2027

Het bestuur stemt in met de bestuurlijke reactie op de ingediende zienswijzen. Het bestuur besluit:

- de eerste begrotingswijziging 2023 vast te stellen;
- de begroting 2024 met meerjarenraming 2025-2027 vast te stellen
- beide te sturen naar de raden, de provincie en te publiceren op de website van het RAZU.

6. Speuren naar sporen van koloniaal- en slavernijverleden

Het RAZU is in 2023 een onderzoeksproject gestart waarin vrijwilligers speuren naar sporen van het koloniaal- en slavernijverleden. Mw. de Ronde (medewerker cultuurhistorie) en Mw. Werkhoven (coördinator vrijwilligers) verzorgen aan de hand van een aantal bronnen een presentatie over de aangetroffen bronnen in onze collectie maar ook over de vragen en dilemma's die deze sporen met zich meebrengen en de vervolgstappen in dit project. Morgen (15 augustus) worden de eerste resultaten gepresenteerd aan een kleine groep geïnteresseerden. Het plan is om daarna verschillende 'sporen' uit te werken tot verhalen en die te presenteren.

7. Rondvraag

Van de mogelijkheid tot rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

8. Sluiting

De heer van der Pas sluit de vergadering om 15.07 uur en dankt de aanwezigen voor hun bijdrage en aanwezigheid.